

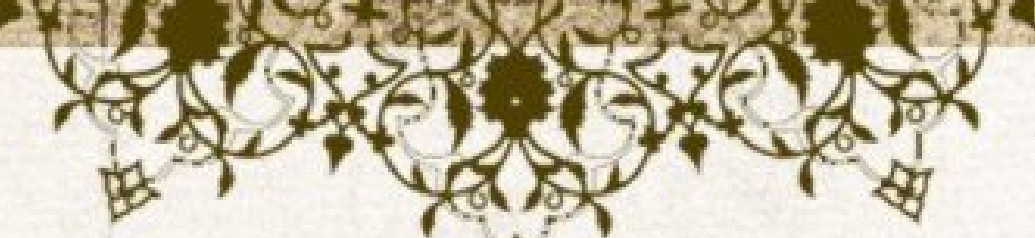
«هوالحکیم»

«مأمور به وظیفہ ایم یا هدف؟!»

سخنران:

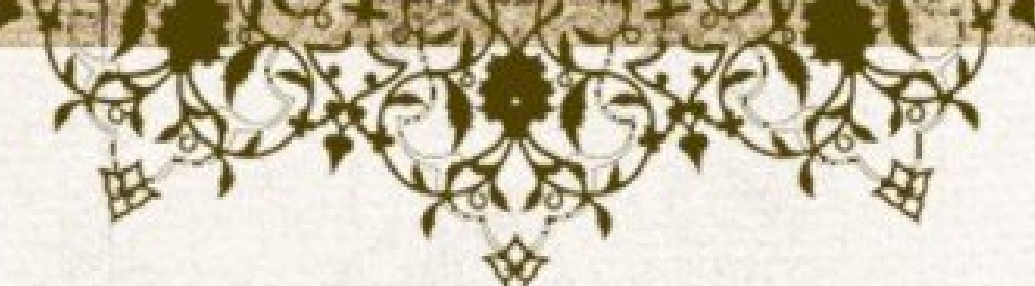
دکتر وحید باقرپور کاشانی

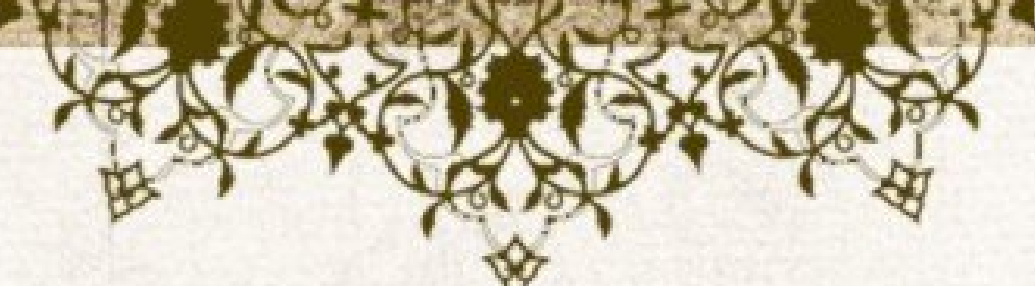
بحث پر جنجالیہ در فلسفہ اخلاق، کہ آقا ما مأمور بہ وظیفہ ہستیم؟ ما وظیفہ مون را باید انجام بدیم یا باید غایت رو نگاہ کنیم؟ گاہی وقت ہا غایت رو نگاہ می کنیم می بینیم تہ قضیہ بہ کجا می رسہ، حالا وقتی کہ رسید، می گہ ہدف وسیلہ رو توجیہ می کنہ! مہرہ ہات رو می چینی، کاراتو می چینی حالا ولو خوب باشہ ولو بد باشہ! ہدف خوبہ، نیت ہم خوبہ ہا! ہدف خوبہ می خوای بہ ہدف برسی. مثلاً می خوای در یک نقطہ ای شیعہ مستقر بشہ، بہ ہر قیمتی شدہ یہ مہرہ ہایی رو می چینی، افرادی رو می کُشی، مسائلی پیش میاد، شیعہ مستقر می شہ، این رو باید لحاظ کنیم؟ تو دین چہ چیزی لحاظ شدہ؟ یا نہ ما باید بہ وظیفہ ی خودمون عمل کنیم؟ مأمور بہ وظیفہ خودمون ہستیم؟ غایت ہر چی باشہ ہر اتفاقی می خواد پیش بیفتہ!

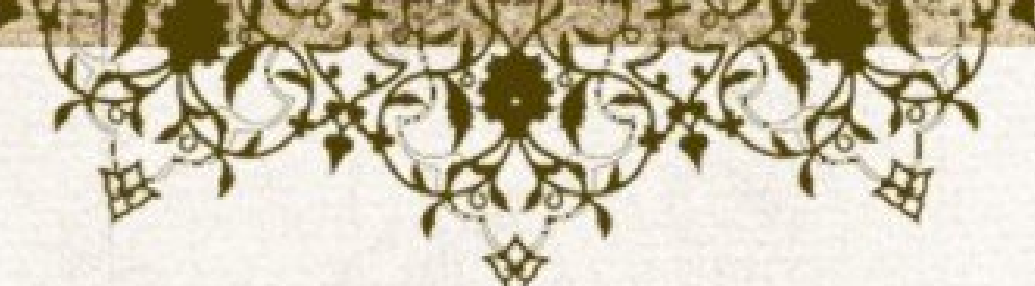
مثالی برای شما می‌زنم: در زمان جنگ ایران و عراق، دشمن‌ها...
بعثی‌ها می‌خواستند وارد ایران بشن. اومده بودن یک دیوار انسانی
از اسرا، زن و بچه و مردهای ایرانی رو جلوی خودشون قرار داده بودن،
این‌ها رو حرکت می‌دادند از پشت هم تیر می‌زدند که شهر رو بگیرن.
حالا ما می‌بینیم که این عراقی‌ها این بعثی‌ها، می‌خوان بیان شهر رو
بگیرن، خب ما اگه گلوله بخوایم بزنیم کی کشته می‌شه؟ اول این
بی‌گناه‌ها کشته می‌شن! این‌جا باید چی کار کنیم؟ یا باید بزنیم این‌ها
رو بکشیم! خب چرا کُشتی؟ یا باید بذاریم این‌ها شهر رو بگیرن! خب
اگر شهر رو بگیرن چه اتفاقی می‌افته؟ زن‌ها و بچه‌ها رو می‌گیرن،
مردم رو از بین می‌برن! این‌جا باید چیکار کنیم؟

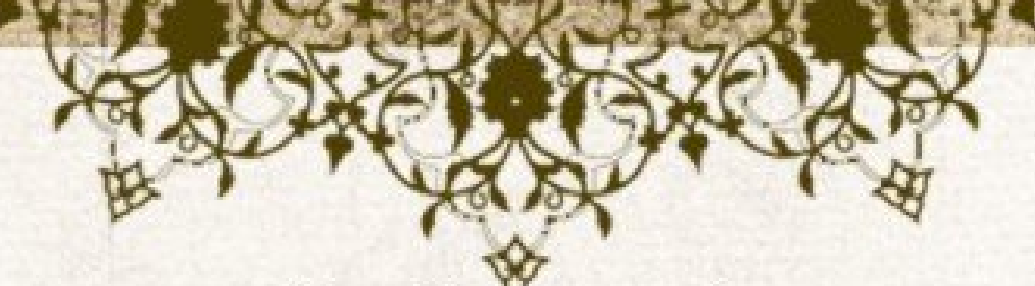
مأمور به وظیفه باشی آدم نباید بکشی، این‌ها بی‌گناهن، برای چی باید این‌ها رو بکشیم! مأمور به نتیجه باشی خب باید این‌ها رو بکشی! این‌ها رو بکشی، که اون‌ها رو از بین ببری که نیان که فساد بیشتری تو شهر به وجود بیارن! این‌جا باید چی کار کنیم؟ همون موقع سؤال کرده بودن که آقا چی کار بکنیم، خود امام فتوا داده بود آقا چیکار کنیم، گفته بود این‌ها رو بکشید! و می‌کشتن هم که اون‌ها این کار رو نکنن. خب حالا این‌جا پس وظیفه فقط به تنهایی نیست. اگه وظیفه به تنهایی باشه نباید می‌کشتی، اما وقتی نتیجه رو نگاه می‌کنی، حالا من چی کار باید بکنم؟ الان من باید وظیفم رو در نظر بگیرم؟ آیا من باید نتیجه رو همیشه لحاظ بکنم؟ وظیفه برای خودم بچینم؟ این رو چی کار باید بکنم؟ بالاخره یک چیز مهمی تو زندگی آدمیزاد! یا حالا اگه نتیجه مهمه.

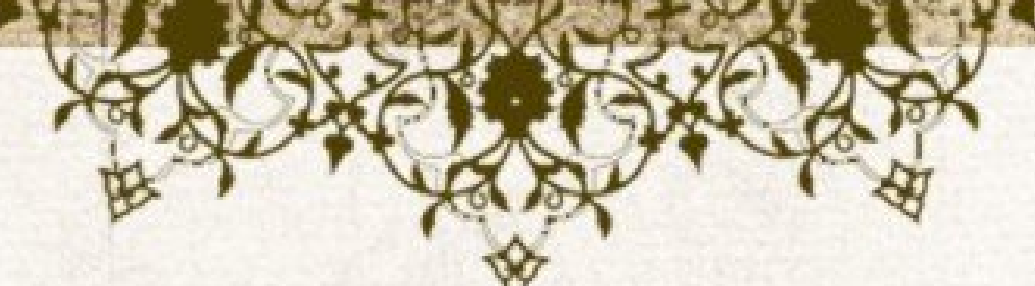
یه مثال دیگه براتون بزنم: ده نفر تو بیمارستان یک ساعت دیگه این‌ها می‌خوان بمیرن، هر کدوم‌شون یک عضو کم دارن. اگر چنان‌چه عضوی به این‌ها داده بشه جان ده نفر حفظ می‌شه. هر کدوم‌شون یک پرفسور، خیر، عارف، فلان، هر کدوم‌شون یک جایگاه، اولیاء خدا. این‌جا باید چی‌کار بکنیم؟ غایت چیه؟ غایت این‌که این ده نفر این‌ها می‌میرن، چون‌شون گرفته می‌شه. خلاف شرع چیه؟ یک نفر رو بکشیم، ولی جون ده نفر هست، این‌جا چی‌کار کنیم؟ اون‌جا به چه صورت بود؟ گفتیم که این‌ها رو می‌کشیم، می‌کشیم به‌خاطر چی؟ اون‌ها نیان شهر رو بگیرن. در این مورد باید چی‌کار کنیم؟ ببینید ما مأمور به وظیفه‌ایم. مأمور به وظیفه‌ایم یعنی اون چیزی که الان وظیفه‌مونه عمل کنیم؟

اگر تو وظایف خودمون به یه جایی رسیدیم که موندیم بین بد و بدتر، این جا در این مورد، باید تن به بدتری ندیم بد رو انجام بدیم. اما اگر چنانچه در مواردی خوب بود و انجام وظیفه، باز انجام وظیفه، اون چیزی که به عنوان انجام وظیفه. اون مثالی که زدم اون بعضی ها که دیوار انسانی قرار دادن ما اون ها رو نکشیم، فساد بدتری به وجود میاد، یعنی چی؟ یعنی اون ها رو که می گیرن، صدتا دیگه هم می گیرن و این ها رو هم می کشن، باز وقتی آدم حساب کتاب می کنه، می بینه بالاخره آخرش هم این ها این وضعیت افراد دیگه این رو می کشه. اما در مثال دومی نه! این ده نفر اگر کسی پیدا کردیم رو به موت بود، حالا اون هم جای بحث داره، بشه کاریش کرد بالاخره، ولی این بنده خدا رو بخوای بگیری سلاخیش کنی، این وظیفه ی ما این نیست که این رو سلاخی کنیم!

یعنی اون جا مجبور بودیم، اگر این ده تا که دیوار دفاعی بود
نمی‌گشتی ده تا هم گرفتار بودن صد تای دیگه هم گرفتار بودن.
اما در قسمت دومی، نه! این طوری نیست، با اون متفاوته! حالا
پس این طوری شد که ما انجام به وظایفمون هست، نگاه به آینده
هم داریم، اما وظیفه نداریم که خلاف شرع کاری کنیم که آینده‌مون
بخواد چنین و چنان بشه! چنین چیزی نداریم! اگر هم تعارض بین
بد و بدتر بود، به همین اندازه بدتر رو دفع می‌کنیم. این خیلی بحث
داره فقط یک دو تا کد دادم روش فکر کنید دیگه!

